

KURJER WARSZAWSKI.

Piątek.

Dnia 19 (31) Sierpnia 1860 Rok.

№ 228.

Jutro, Śgo Idziego Opat.

NOWINY DWORU. Z *Petersburga*. — Z rozkazu NAJJAŚNIEJSZEGO CESARZA, Dwór CESARSKI, przywdział żałobę na dni czternaście, poczynając od 8 (20) Sierpnia, z okoliczności skonu J. C. W. Wielkiej Xiężnej ANNY FEDORÓWNEJ. Żałoba ta noszoną jest podług zwykłych podziałów.

NAJJAŚNIEJSZY CESARZ, w d. 11 (23) b. m., wyjechał z Petersburga, w podróż wewnątrz Państwa.

JJ. CC. WW. WIELCY XIĄŻETA KONSTANTY MIKOŁAJEWICZ i MICHAŁ MIKOŁAJEWICZ, towarzyszą NAJJAŚNIEJSZEMU PANU. JJW. Jenerałow *Suchozanet*, Minister Wojny i *Czewkin*, Główny Zarządzający Komunikacjami, wyjechali z JEGO CESARSKĄ MOŚCIĄ.

Jenerałow-Adjutanci Xże Bazyli *Dolgoruki*, *Witowtow*, Hr: *Alex. Adlerberg*, Hr: *Orłow Denissow* i *Ogarow*, zajęli również miejsca w wagonie CESARSKIM, niemniej Jenerał *Stürter*, z Orszaku NAJJAŚNIEJSZEGO PANA i Podpułkownik *Loën*, Urzędnik Wojskowy Poselstwa Pruskiego, etc.

JEGO CESARSKA MOŚĆ, spodziewanym był w *Twerze*, tego samego dnia, i miał tam pozostać do 14 (26) Sierpnia. Dnia następnego NAJJAŚNIEJSZY PAN, miał przybyć do Moskwy, i przebywać tam do d. 19 (31) Sierp. Dzień 20 Sierp. (1 Wrzes): NAJJAŚNIEJSZY CESARZ, przepędzi w *Tule*, tegoż dnia wróci do Moskwy, a w dniu następnym do Carskiego Sioła.

J. K. W. Hrabia *Flandrji*, wyjechał z Petersburga do Moskwy wraz z swoim Orszakem, d. 10 (20) Sierpnia; spodziewany z powrotem w Petersburgu za dni kilka.

J. K. W. Wielki Xiążę *Oldenburgski*, nadał wielki Krzyż z Koroną złotą Orderu Domu swojego, JO. Xięciu *Gorzakow*, Ministrowi Spraw Zagranicznych.

W dniu 9 (21) b. m., JW. Rzeczywisty Rada Tajny *Tymowski*, Minister Sekretarz Stanu, Królestwa Polskiego, powrócił z zagranicy do Petersburga.

JW. *Łaszczynski*, Gubernator Cywilny Gub: Warsz.; powrócił do Warszawy z Lublina.

Nocy wczorajszej wrócił JW. Rada Tajny *Muchanow*, z podróży w Gubernje Lubelską i Radomską, odbytej. — W dniu 16 (28) b. m. przeznaczonym na uroczyste otwarcie Wystawy Rolniczej w mieście Lublinie, Rada Tajny *Muchanow*, wcześniej, bo o godzinie 6tej zjechałszy do tegoż miasta i korzystając z godzin poprzedzających powyższe otwarcie, udał się wprost do gmachu Gimnazjum miejscowego i zwiedził znajdujący się przy temże Gimnazjum Pensjonat, a następnie zwiedziwszy Szpital Śgo JÓZEFA i odbywszy przegląd robót budowlanych przy wznoszeniu nowych gmachów na pomieszczenie części Biur Rządu Gubernjalnego i Poczty, tudzież udawszy się na grunt Szkoły Rolniczej miejscowej, dla której tymczasowe pomieszczenia już w zupełności przygotowane, oddał wizytę JW. Biskupowi Dyecezyi Lubelskiej JX. *Pieńkowskiemu*, a ztamtąd w towarzystwie JW. Gubernatora Cywilnego udał się do miejscowej Katedry, gdzie z Członkami Delegatami do urzędzenia Wystawy i Obywatelstwem, był obecnym Nabo-

żeństwu poprzedzającemu otwarciu Wystawy a celebrowanemu przez sędziwego Pasterza miejscowej Dyecezyi; w czasie Nabożeństwa JX. Kanonik *Misiński* w treściwej przemowie, wskazał cel i przeznaczenie tej obywatelskiej uroczystości.

Po Nabożeństwie, Rada Tajny *Muchanow* zwiedził Wystawę płodów rolniczych w pięknych i obszernych salach gmachu Pensjonatu Lubelskiego urządzonej; Wystawę inwentarzy na placu za rogatką Warszawską i wystawy machin rolniczych, przyczem różne próby odbyte zostały. W dniu tym, po zwiedzeniu jeszcze przez Radcę Tajnego *Muchanowa*, pomieszczenia dla Szkoły Rządowej Żeńskiej w mieście Lublinie organizowanej i odbyciu wizyty Szpitala Siost *Miłosierdzia* w wzorowym porządku utrzymywanego, tudzież po zwiedzeniu raz jeszcze Gimnazjum gdzie Kurator uczniów klas wszelkich examinował, danym został wystawny obiad przez Gubernatora Cywilnego Rz: Radcę Stanu *Mackiewiczza*, na którym znajdowali się: JW. Rada Tajny *Muchanow*, Biskup Dyecezyi, Rada Tajny *Łaszczynski* Gubernator Cywilny Gubernji Warszawskiej; Prezes i Wice-Prezes Towarzystwa Rolniczego; znakomici Obywatele Gubernji i Urzędnicy. W czasie obiadu spełniono toast na cześć NAJJAŚNIEJSZEGO CESARZA i KRÓLA i Najdostojniejszej CESARSKIEJ Rodziny. O godzinie 10tej w gmachu Magistratu nastąpił świetny bal na cel dobroczynny, po którym JW. Rada Tajny *Muchanow* udał się w dalszą drogę do Radomia, a w przejeździe miał sobie okazywane w Nowej Alexandrji, pyszne roboty wykonane w domowej Cerkwi i Kaplicy Katolickiej Instytutu Alexandryńskiego, do których prowadzą rzadkiej piękności wschody, w tutejszych fabrykach odlewów żelaznych wykonane.

W Radomiu Rada Tajny *Muchanow* w towarzystwie Gubernatora Cywilnego, zwiedził Gimnazjum Gubernjalne, Szkołę Realną, i uczniów examinował; z wiedzł miejscowy Kościół Prawosławny, Szpital miejski i Szpital Starozakonných, tudzież proponowane lokale na pomieszczenie Szkoły Żeńskiej Rządowej, i nareście Szkołę Rolniczą na Weronowie pod Radomiem, gdzie dom według nader praktycznego systematu, w ściany dęte węglem dla ciepła i utrzymania w suchości murów, na równi z domami Szkół Rolniczych dla Gubernji Warszawskiej w Radomsku i Gubernji Płockiej w Niegłosach, wystawiony. Tym sposobem reszta Szkół Rolniczych dla Gubernji Królestwa, z dniem rozpoczęcia roku szkolnego wedle Ustawy, to jest z dniem 1m Listopada, otwartą będzie, z wyjątkiem szkoły w Gub: Augustowskiej, która w roku przyszłym będzie w bieg wprowadzona, i dla której grunta już za przychylną zgodą Kom: R. P. i S. wydzielone zostały, a mianowicie we wsi *Hucie* obok Rządowego zakładu piscikultury, w którym uczniowie pod względem chowu ryb, praktyczne będą mogli nabywać doświadczenie. Następnie JW. Rada Tajny *Muchanow* zwiedziwszy młyn parowy tudzież miasto Radom we wszystkich szczegółach, a wskazawszy niektóre ulepszenia pod względem roz-

szerzenia ulic komunikacyjnych i rozpatrzywszy się w robotach związek z kanalizacją miasta i z osuszeniem ogrodu spacerowego, mających, opuścił to miasto z powrotem do Warszawy.

Łatwo się domyślić, co za ruch nadzwyczajny panuje w Lublinie! Tysiące eleganckich, rozmaitego kształtu, powozów i omnibusów, uwija się po ulicach, jakby w wielkiej jakiejś stolicy. Wszędzie massy ludu, a wszystko strojne, jak na święto! Fronton gmachu Gimnazjalnego, gdzie się mieści Wystawa płodów rolniczych, wygląda nader wspaniale. Wśród drzew i krzewów, w liczbie których zdumiewają oko przechodnia olbrzymie *Aloesy*, stoją dwa maszty, z opowiedniami flagami, a między nimi *Ceres*, ze wszystkimi swemi emblematami. Jest to podobno dzieło Dekoratorów Warsz., według pomysłu Professora *Kaniewskiego* wykonane. Za koszarami, stoi przezroczysta wieżycia, na której flaga z napisem: *Oddział machin*. Obok, na placu *3 Mauryańskie Bramy*, przypominające Arabów pieszczących swe trzody, prowadzą do Wystawy zwierząt. Brama główna przybrana w godła z okolicy. Dobór inwentarza piękny przedstawia widok. O ile się nam zdaje najlepiej jest reprezentowana owczarnia, następnie bydło, najmniej może konie. Ze źniwiarek najwięcej obudziła interesu źniwiarka Podlaskiego Szlachcica, *P. Buszkowski*. Podobno wiele jej brakuje, ale wszyscy wróżą jej najpiękniejszą przyszłość, bo ma być najpraktyczniejszą. Rzecz dziwna, głos powszechny nadał jej nazwisko *krymoliny*; i rzeczywiście bardzo na krypolinę wygląda. Zdaje się, że to nazwisko na zawsze źniwiarka ta zatrzyma.

Nakoniec winniśmy dodać tu, iż za płody i wyroby przemysłu rolnego, na Wystawie Lubelskiej okazane, udzielone zostały nagrody następujące: Sędziowie: *Alex: Kurtz*, prezydujący; *Alex: Bieliński*, *Smorzewski*, *Aureli Grodzicki*, *Annibal Roztropowicz*, *Hempel* i *Carney*. Nagrody Rządowe: Medal złoty Rządowy, *Kaz: Wydrachiewicz*, za ogół okazów, w liczbie 22, z Opola, Ptu Lubels., w płodach i przerobach, za owies zwyczajny, rzepak, jęczmień, warzywa pastewne, piwo zwyczajne i dubeltowe, olej lniany i rzepakowy, tudzież za usiłowanie postępu w rozlicznych kierunkach gospodarstwa wiejskiego. Medal srebrny wielki, *Antoni Szydłowski* z *Werbkowiec*, Ptu *Hrub.*, za ogół okazów mianowicie za masło przetopione i w zupełnej świeżości, bez soli, od połowy Marca utrzymujące się, tudzież rzepak, torf i sery. Medal srebrny wielki, *Stan: Alexandrowicz*, z *Konstantynowa*, Ptu *Bials.*, za pszenicę w ziarnie i snopie. Medal srebrny mniejszy, *Wichrowski* ogrodnik, dzierzawca z *Kocka*, Ptu *Radzyńs.*, za okazy ogrodnictwa. Medal sr: mniejszy, *Ign: Gierczyński*, z *Opola*, Ptu *Lubels.*, za wyroby powroźnicze. Medal sr: mniejszy, *Leopold Poletyło* z *Wojsławia*, Ptu *Krasnos.*, za okazy przerobów lnianych i wapna. Medal sr: mniejszy, *Alex: Ostrowski* z *Małuszyna*, Ptu *Piotrkows.*, za siano brunatne. Listy pochwalne Rządowe: *Wiktor Popławski* z *Bystrzejowic*, Ptu *Lubels.*, za owies olbrzymi, bujnością słomy odznaczający się, drugi list za proso krymskie w snopie i ziarnie, tudzież lucerna nasienna w snopie, *Leopold Grodzicki* z *Ostrówka*, Ptu *Lubels.*, za jabłka różnych gatunków. *Tekla Zawadzka* z *Zdżannego*, Ptu *Krasnow.*, za domowej roboty sery z mleka słod-

kiego. *Wiktorja Stawska* ze *Złojca*, Ptu *Zamojs.*, za bryndzę węgierską. *Stan: Skrzyński* z *Posadowa*, Ptu *Hrubiesz.*, za drzewo orzechowe amerykańskie przeszłego fladru, wychowane bez osłony. *Vorstaedter*, rymarz z *Lublina*, za rzemienny zaprzęg gospodarski. *Karol Vetter* z *Lublina*, za rozliczne kwiaty starannie hodowane, i drugi za piwo, porter i wyroby dystylacji. *Felix Bieczyński* z *Lublina*, za dojrzałe nasienie sorgo, miotelki z kiści tej rośliny, oraz drzewka morwowe z nasienia wyprowadzone. *Temler* z *Warszawy*, za wyroby garbarskie rzemienne dla rolnictwa przydatne, a mianowicie pasy do machin. *Juljusz Puchała* z *Katów*, Ptu *Zamojs.*, za wapniak i wapno kamienne. *Kurnatowski* z *Burdzewa*, za korzenie z cykorji i cykorję wyrobioną. *Jentys* z *Depultycz*, Ptu *Krasnos.*, za bulion fabrycznie na większą skalę wyrabiany. *Wład: Rulikowski* z *Mircza*, Ptu *Hrubiesz.*, za nasiona traw, mianowicie rajgras i brzanę. *Antoni Dzewuleki*, piekarz z *Lublina*, za pieczywo chleba, bułek, makaron i inne wyroby, i rs. 15. *Michalina Bielska*, z *Ptu Krasnos.*, za krochmal w czterech gatunkach. *Emilja Trębicka* z *Kurowiec*, Ptu *Siedl.*, za jedwab' i kokony. *Ludwik Spiess* z *Warszawy*, za kości mielone, jako nawóz sztuczny fabrycznie produkowany. *Michał Kośmiderski* z *Wąwolnicy*, Ptu *Lubels.*, za ul metody *Dzierżona* z pszczołami z własnej pasieki. Nagrody pieniężne Rządowe: Rs. 30, *Kaz: Sztuczko*, Nauczyciel Szkoły *Elem*: w *Cziemnikach*, Ptu *Lubels.*, za oprzędę jedwabne. Rs. 20, *Ochronce* w *Komornie*, Ptu *Bials.*, do podziału między sieroty, za wyroby wełniane i słomiane. Rs. 15, *Wincent: Sporwal* i *Franc: Dziwisz* z *Opola*, za model berlinki i spiczaka własnej roboty. Rs. 15, *Ochronce*, do podziału między sieroty, we wsi *Abramowie*, Ptu *Zamojs.*, za dywan z wełny przez nie wyrobiony. Rs. 15, *Ochronce* z *Konstantynowa*, do podziału między sieroty, za wyroby kobiece ręczne. Rs. 10, *Józefowi Poppe* z *Lublina*, za buraki czerwone. Rs. 10, *Włocianom* z *Posadowa*, za tkaninę z wełny i skubanek różnych materji jedwabnych wyrobioną. Rs. 10, *Magdalena Prokopinkowa* z *Lina*, Ptu *Radzyńs.*, za sukmanę podlaską własnej roboty, bardzo gustowną w kolorach. Rs. 10, *Juljan Sobieski* z *Piesiowoli*, Ptu *Radzyńs.*, za kapelusze słomiane i plecionki. Rs. 5, *Nittnerowi* z *Lublina*, za modelik czółenka kołami poruszanego. Prócz tego, po rs. 5, dziewięciu włocianom, za różne wyroby lniane i wełniane; po rs. 3, jedenastu włocianom, za wyroby lniane i konopne. Po rs. 3, jedenastu włocianom z *Bedlna*, *Jacka Wolskiego*, za samodziały, i czterem włocianom z tejże wsi po rs. 3, za suknie. Rs. 6, *Andrzejowej Zuk* z *Cieleśnicy*, Ptu *Bials.*, za sukna i spódnice wełniane. Nagrody Tow: Rolniczego: Medal wielki Tow: za nowo wprowadzony gatunek zboża i pożytecznym dla kraju uznany, nie został przyznany, bo nikt z tym przedmiotem nie wystąpił. Medal wielki za najlepszy gatunek pszenicy, *Felix Higersberger* ze *Skrzan*, Ptu *Gostyńs.* Medal średni za przeroby płodów rolniczych, *Nikodem Korytyński* z *Lotoszyna*, Ptu *Hrubiesz.*, za olej i krochmal. Medal srebrny za najpiękniejszy zbiór warzyw i owoców, *August Hr: Zamojski* z *Różanki*, Ptu *Radzyńs.* Medal mały za rzepak zimowy raps, *Konst: Płoneczyński* z *Wykna*, Ptu *Łow.* Medal mały za żyto, *Ign: Zaborowski* z *Zalesia*, Ptu *Łow.* Medal mały za owies, *Gustaw Mazurkiewicz* z *Bystrzejowic*, Ptu *Lubels.* Medal mały za jęczmień,

Ludwik Bernard Okecki z Hańska, Ptu Radzyńs.: Medal mały za groch, Ludomił Węś z Łopiennika, Ptu Krasn.: Medal mały za grykę, Gustaw Mazurkiewicz z Bystrzeżowic, Ptu Lubels.: Listy pochwalne Tow. Rolniczego: Wacław Popiel z Turny, Ptu Siedl.; za pszenicę w ziarnie i snopie, Teodor Kostecki z Wielkopola, Ptu Krasn.; za żyto. Ign: Słowowski z Podhorzec, Ptu Hrubiesz.; za ser na sposób szwajcarski. Konst: Jezierski z Lublina, za zbiór kwiatów. Leon Walewski z Charłupi, Ptu Sieradz.; za krochmal fabrycznie wyrabiany. Laura Trzciska z Leśc, Ptu Lubels.; za warzywa i wielgolen w snopie. Stan: Alexandrowicz z Konstantynowa, Ptu Bials.; za liście suszone z różnych drzew na paszę dla owiec. Wład: Bielski z Giebałtowa, Ptu Miechowa.; za oprzędę jedwabne i inne okazy jedwabnicze. Leopold Podhoroński z Hrebno, Ptu Hrubiesz.; za wyroby lniane domowe. Zawadzki Nadleśny z Leśnictwa Lublin, za okazy drzew leśnych żywych, w doniczkach osadzonych, nasion leśnych, oraz prób słojoywych i wyrobów leśnych. Instytut Gosp: Wiejs: w Marymoncie, za rozmaite okazy zastąpił na nagrodę i nie jedną, lecz jako Instytucja Rządowa, nagród nie bierze.

Jutro, o godz: 10tej z rana, odbędzie się żałobne Nabożeństwo, w Kościele XX. *Reformatów*, za duszę s. p. Ignacego *Sosnkowskiego*, b. Pułkownika b. W. P.; na które, zaprasza się Krewnych, Przyjaciół i Znajomych.

W komitecie złożonym z kobiet zbierających w Bejrucie ofiary na Chrześcijan Syryjskich, znajduje się jedna z Polek *Eliza Dobrowolska*.

W d. 5 (17) Sierpnia, spalono w Ekspedycji Biletów Kredytowych Cesarstwa w Petersburgu, za rs. 3,040,000 tychże biletów w starych.

Pomiędzy Rozdrożem, Powązkami i Bielaniem, urządzony został telegraf dla użytku Władzy, i dozór nad całością takowego, poruczono służbie policyjnej.

Wczoraj w Teatrze Wielkim przywołani zostali: po Operze *Trubadur*, Pani *Quattrini* 3-kroć, Panna *Dowiakowska* 6-kroć, oraz PP: *Dobński* 8-kroć i *Keller* 2-kroć.

Z Poznania dnia 25go b. m. donoszą, iż pogoda ich opuściła a nastąpiła zimna i dżdżyste powietrze jak w listopadzie.

Zaonegdaj, staroz: Gutman *Fliederbaum*, Czeladnik blacharski, lat 19 liczący, będąc użyty do reparacji dachu na b. zamku Królewskim, spadł na bruk, skutkiem czego tak mocno się potłukł, iż po odwiezieniu go do Szpitala Starozakonnnych na kurację, tamże w kilka godzin życie zakończył.

Rus wczorajszy: za pół-imperyalj dają rs. 5 kop: 56; za obliگی skarbowe, oprócz kuponu, żądają rs. 92 kop: 58, wartość kuponu rs. 1 kop: 66 $\frac{2}{3}$; za listy zastawne IIIgo Okresu (oprócz kuponu), żądają rs. 14 kop: 93, dają rs. 14 kop: 90, wartość kuponu kop: 11 $\frac{1}{3}$.

W ogrodzie Braci *Hoser*, oglądaliśmy w tych dniach olbrzymie jabłko, ważące półtora funta.

ANGLJA. Londyn, 25 Sierp.: — Podług *Court Journal*, Królowa i Xiążę *Albert*, odpłyną z *Leith*, jachtem Królewskim. Królowa jadąc do *Gotha*, i wracając z tamąd, mieszkać będzie w *Frankfurcie* w hotelu *Angielskim*, wynajmijem na ten cel za 2.000 zlr.: (*Schl: Ztg*).

AUSTRIA. *Witcheń*, 26 Sierp.: — Przytrzymano kilka dni temu w *Salzburgu* dwóch emisariuszów, przy któ-

rych znaleziono mnóstwo proklamacji, zachęcających do rokoszu. Jeden z tych emisariuszów, jest Francuzem, a drugi Węgrem. (*St: Anz*).

AZJA. *Hong-Kong*, 7 Lipca. — Podług ostatnich wiadomości z *Szanghai*, powstańcy mają dotąd górę nad wojskami Cesarскими. Kilku *Missjonarzy*, z wiedzą o obóz powstańców, i doznało od nich dobrego przyjęcia. (*St: Anz*).

FRANCJA. *Paryż*, 26go Sierpnia. — *Constitutionne* podaje następującą depeszę z *Lyonu* z 26 b. m. Cesarstwo udali się do *Kaplicy MATKI BOZKIEJ* w *Fourvieres* dla wysłuchania *Mszy Stef.* Cesarstwo jechali powozem odkrytym bezładnej eskorty. Nieprzeliczone tłumy tłoczyły się na ulicy Cesarskiej na plac *Belle-cour*, na moście *Tylżyckim* i wszędzie którądy Cesarstwo przejeżdżali. W *Fourvieres* przyjmowani byli przez *Arce-Biskupa* *Lyońskiego*, *Kardynała Benald*, który odśpiewał *TE DEUM*. Z estrady na szczycie tarassu, najdostojniejsi Goście, przypatrywali się miastu i okolicom, oświeconym przepysznym słońcem, które jakby słuchało rozkazów *Napoleonów*. Cesarstwo powrócili do miasta wśród zapału ogromnego, co jest tem godniejsze uwagi, że ludność *Lyonu* jest nie łatwo wrażliwa. Po południu Cesarstwo będą obecni rewji na placu przed *Ratuszem*, poczem zwidzą *Croix-Rousse* i obóz pod *Sathonaj*.

Hr: *Aquila*, po opuszczeniu *Neapolu*, napisał list do *Opinion-National*, protestując przeciwko podwójnemu zaskarżeniu o spiskowanie przeciwko krajowi, i o zamiar starania się o sejm. (*Nord, Schl: Ztg*).

HISZPANJA. *Madryt*, 20go Sierp.: — Podług dzienników ministerjalnych, Poselstwo nadzwyczajne *Marokańskie*, ma na celu wyjednanie u Rządu tutejszego ulgi w wypłacie wynagrodzenia za koszta wojenne. Zwracają one uwagę na to, iż Państwo *Marokańskie* jest zbyt ubogie, iżby mogło w krótkim czasie wypłacić summe 400 milionów realów. Dla uiszczenia pierwszej raty, Cesarz *Marokański* sprzedał większą część swych kosztowności i zbiory z pół doń należących. Oba przeto Rządy porozumieją się zapewne względem odroczenia terminu wypłaty. (*St: Anz*).

WŁOCHY. *Turyń*, 25 Sierp.: — Rząd tutejszy robi nadzwyczajne uzbrojenia. Wszyscy popisowi pierwszej i drugiej kategorii z lat: 1830, 1839, wcieleni już zostali do armji, która w ten sposób postawioną została na stopę wojenną. — Onegdaj o północy przybył z *Parmy* do *Genui* pociąg z 450 ochotnikami, których atoli oddział wojska *Piemontskiego*, zatrzymał i zmusił do powrotu do *Parmy*. — W sferach wojskowych zapewnijają, że *Garibaldi* zamierza zaniechać wyprawę do Państwa *Kościelnego*, i udać się na *Adryatyk* dla atakowania okolicy *Fiume*, do czego robi już przygotowania. (*St: Anz*).

OSTATNIE WIADOMOSCI

Powstanie na lądzie stałym neapolitańskim coraz bardziej szerzy się. Prowincje położone w pobliżu samej stolicy, ustawiły u siebie Rządy Tymczasowe pod dyktandą *Garibaldeg*. Tak postąpiły *Basilicata*, *Capitanata*, *Cilento*, *Campo-Basso* i *Avelino*, położone zaledwie o 20 mil od *Neapolu*. Dodać do tego należy demoralizację armji marynarki. Sześć kompanji załogi *Reggio* przeszło do *Garibaldeg*, a cztery kompanje 6go pułku, wysłane przeciw *Potenza*, podniosły w drodze

rokozsz, i nie chciały maszerować dalej. Zdrugiej zaś strony *Garibaldi* otrzymuje ciągle posiłki, które przybywają do wszystkich punktów brzeżnych położonych pomiędzy przylądkiem Spartivento a zatoką Tarentyńską. Położenie więc Rządu Neapolitańskiego jest krytyczne. Jenerał dowodzący w Kalabrii, zażądał odwołania się z powodu nieposłuszeństwa marynarki i poddania się dwóch pułków oddziałowi *Cosenza*. Zdaje się że dymisja ta przyjęta została, albowiem donoszą, że Jenerał *Bosco* i Minister wojny *Pianelli*, udali się do Kalabrii na czele kilku batalajonów.

Monitor donosi o przybyciu Cesarza i Cesarzowej do Chambery, gdzie Mer miał mowę, w której przypomina o zapale z jakim Sabaudzycy głosowali za wcieleniem ich kraju do Francji.

Hr: *Persigny* miał 28go b. m. w St. Etienne, przy otwarciu posiedzeń Rady departamentalnej, mowę, w której usiłuje dowieść, że pokój jest możebny i że Cesarz nie myśli naruszyć programu, zapowiedzianego niegdyś w Bordeaux. Obawa wojny z Prusami i Anglią jest płonna. Granica naturalna nad Renem jest zbyt daleką dla Francji, która przez jej nabycie wywołałaby zjednoczenie się Niemiec. Z Anglią, Francja również nie myśli rozpoczynać walki, gdyż taka wojna przybrałaby ogromne rozmiary.

Sułtan, widząc jakie względy Cesarz Francuzów okazuje *Abd-el-Kaderowi*, ozdobił tegoż Orderem Medyje wielkiego Krzyża.

Jedna z gazet Marokijskich zapewnia, że Rząd Hiszpański zapytywał Państwa Katolickie, co poczną na przypadek gdyby *Garibaldi* atakował Państwo KOSCIELNE. (Nord).

LONDYN, 28go Sierpnia. — *Biuro Reutersa*, otrzymało depezę z Wiednia pod dzisiejszą datą, donoszącą, że FZM. *Benedeck*, prosił Cesarza, o uwolnienie od obowiązków sprawowanych w Węgrzech.

WIEDEŃ, 29 Sierp. — Dzisiejsza *Presse* donosi, że Komitet Rady Państwa, składający się z 21 Członków, swoje prace ukończył i podał raport. Projekt mniejszości podpisany przez PP. *Hein, Meyer, Reyher, Schöller* i *Strasser*, podaje powody swego głosowania i przeciw projekt następujący: „Cesarz raczy z własnej woli przywrócić Instytucje, które przy możliwym rozwinięciu własnego zarządu we wszystkich krajach Cesarstwa, przy zupełnym zachowaniu jedności Państwa i prawodawstwa, również jak i władzy wykonawczej Rządu, i przy skutecznej, niezależnej kontroli nad wydatkami, dadzą stosowną reprezentację gminie, na Sejmie i w Radzie Stanu.

PARYŻ, 28go Sierpnia. — *Monitor* ogłasza następującą depezę nadesłaną po d. 27 b. m. z Chambery: Cesarz i Cesarzowa zostali przyjęci tu z zapalem. Mer miał mowę, w której przypominał wielkość uczucia narodowego, które pociągało Sabaudzyców ku Francji. Wieczorem był dany wielki obiad. Miasto jest świetnie iluminowane.

PARYŻ, 29go Sierpnia. — W mowie, którą Hrabia *Persigny* miał w St. Etienne, roztrząsał on szanse pokoju w Europie, przyczem powiedział: Program z Bordeaux nie uległ żadnej zmianie. Powiadają, że kwestja Wschodnia i Włoska, nie mogą być na drodze diploma-

tycznej rozwiązane; ale oprócz tych, żadnej innej nie ma kwestji w Europie. Niepokoję Niemiec co do granic Reńskich i obawy Anglii, nie zasługują na uwagę. Ren teraz przestał być granicą strategiczną. W zamian za to Francja nie będzie popierać nigdy jedności Niemiec, bo jest silniejsza od Niemiec rozdzielonych. Co się tyczy Anglii, to nikt nie zechce tak gwałtownej wojny wywoływać. Ponieważ Francja zyskała sobie tyle sławy, to naturalnie wzbudziła w Europie tyleż nieufności. Francja nie wywołała zakwień we Włoszech, a Sabaudje ustąpił jej Piemont traktatem. Od r. 1815, Francja była przymuszona przyjąć naznaczone jej miejsce, które w interesie pomyślności zostało wzniesione, tak, że Francja wróciła na dawną stopę. Po ukończeniu tego dzieła, nikomu nie grozi i od nikogo nie jest zagrożoną. Rola wojskowa Francji w Europie jest już ukończona. Przez pokój teraz Europa będzie sobie słała drogę do pomyślności.

NEAPOL, 25 Sierp. — Od 2ch dni trwają układy pomiędzy Rządem Neapolit: a P. *Brenier*, co do żądanego przez tegoż zadosyć uczynienia za doznana zniewagę. Minister Francuzki wskazał jako czyn sprawiedliwości i grzeczności, przystąpienie natychmiastowe, do wykwiowania przynależnego Francuzom wynagrodzenia za poniesione straty przy bombardowaniu Palermo, i nadzwyczajne upoważnienie Posła Neapolitańskiego do stosownego przeproszenia. Układy jeszcze trwają. Nie wiadomo czy Baron *Brenier* zostanie w Neapolu. Wielu bersaglierów jest ranionych w bójce z neapolitańskimi tyraljerami. Hr: *Villa Marina* oświadczył, że Neapolitańczycy zaczęli, i żądał natychmiastowego zadosyć uczynienia. Jeszcze odpowiedzi nie odebrał. — W Potenza formuje się oddział 10 tysięczny. — Minister *Martino*, urzędownie zawiadomił Ciało Dyplomatyczne o poddaniu się dwóch brygad w Reggio i ustąpieniu z tej twierdzy.

NEAPOL, 28 Sierp. — Królewskie wojska w Kalabrii zostały pobite przez powstańców ciągnących z Basilicata ku Salerno. Sądzą że z *Garibaldim* udadzą się przeciw Neapolowi. Wojska zostające pod dowództwem Jenerała *Piale*, będąc otoczone, żądały zawarcia zawieszenia broni. Podczas układów, zapal wojsk ostygł, cofnęły się w porządku, a potem rozprószyły się. Baterji zostały bez obrony. (St: Anz:).

Dziś rano ciepła stopni 14. Wczoraj w południe ciepła stopni 19.

Dziś rano wysokość wody na Wiśle, stóp 2 cali 6. (Ubywa).

TEATR WIELKI. Jutro, *Mauprat*.

Od dnia jutrzejszego, **Widowska w obu Teatrach, zaczynać się będą o godzinie 7ej.**

Jutro w Sali Warszawskiego Towarzystwa Dobrości, **Wielkie Geologiczne przedstawienie.** Początek jak zwykle o godzinie 6ej. — **D. Zonner.**

DOLINA SZWAJCARSKA.

pod dyrekcją

B. BILSEGO.

Jutro w Sobotę, pomiędzy innemi wykonane będą: Warjacje dla Orkiestry, Konrada; Wielki Marsz, Hr: Wielhorskiego; Serenada Fr: Schuberta; Uwertura z Anakreon, Cherubiniego; Uwertura z op: Euryanthe, R. M. Webera; Marsz Turecki, Beethowena; Reminiscences Musicales, Pot-pourri Gungla.

Początek o godzinie 5 1/2. Cena wejścia kop: 17 1/2.

W Niedzielę 16go Września, **ostatni koncert.**